

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

1.1 Grondslag

Dit besluit is gebaseerd op artikel 4.16a van de Wet basisregistratie personen (hierna: Wet BRP). In dat artikel is een experimenteerbepaling opgenomen.¹ Deze bepaling, die met ingang van 1 januari 2022 in werking is getreden,² maakt het mogelijk dat in het kader van een experiment tijdelijk wordt afgeweken van een aantal artikelen in de Wet BRP.³ Zo kunnen ten behoeve van de doorontwikkeling van de basisregistratie personen (hierna: BRP) experimenten worden gehouden.

1.2 Doel en doelgroep

Dit besluit gaat over de verstrekking van gegevens uit de BRP aan de Stichting Interkerkelijke Ledenadministratie (hierna: de SILA). Verstrekking is een ander woord voor het delen van gegevens. In dit besluit wordt een experiment geregeld dat personen het recht geeft om te beslissen over verstrekkingen uit de BRP aan de SILA.⁴ Dit besluit regelt twee rechten:

- 1) Het recht om de verstrekking van gegevens uit de BRP aan de SILA te beëindigen.
Personen over wie de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) al gegevens uit de BRP verstrekt aan de SILA, kunnen de gegevensverstrekking elektronisch en schriftelijk beëindigen. Dit zijn de huidige leden van de bij de SILA aangesloten kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag. De SILA heeft tot nu toe alleen recht gehad op gegevens over inwoners van Nederlandse gemeenten (ingezetenen). De groep personen die de verstrekkingen kan beëindigen, is daarom beperkt tot ingezetenen.
- 2) Het recht om toestemming te geven voor de verstrekking van gegevens uit de BRP.
Personen over wie geen gegevens uit de BRP worden verstrekt aan de SILA en die staan ingeschreven in de BRP, kunnen de minister van BZK elektronisch toestemming geven om gegevens uit de BRP te verstrekken aan de SILA.⁵ Dit zijn zowel ingezetenen als niet-ingezetenen. Niet-ingezetenen zijn personen met een woonadres in het buitenland die een

¹ Wet van 14 juli 2021 tot wijziging van de Wet BRP in verband met het bevorderen van de goede uitvoering van die wet op enkele onderdelen en het herstellen van enige omissies, alsmede van de Wet basisadministratie persoonsgegevens BES (hierna: Wet bap BES) in verband met het opnemen van gegevens over kinderen die op het moment van geboorte niet meer in leven zijn of omtrent wie een akte in een openbaar lichaam is opgemaakt die vermeldt dat het kind op het ogenblik van de aangifte niet in leven is, dan wel die zijn overleden zonder zelf ingeschrevene te zijn (Stb. 2021, 396; hierna: wijzigingswet), artikel I, onderdeel V (Kamerstukken 35648).

² Besluit van 13 oktober 2021 tot vaststelling van het tijdstip van gedeeltelijke inwerkingtreding van de Wet van 14 juli 2021 tot wijziging van de Wet BRP in verband met het bevorderen van de goede uitvoering van die wet op enkele onderdelen en het herstellen van enige omissies, alsmede van de Wet bap BES in verband met het opnemen van gegevens over kinderen die op het moment van geboorte niet meer in leven zijn of omtrent wie een akte in een openbaar lichaam is opgemaakt die vermeldt dat het kind op het ogenblik van de aangifte niet in leven is, dan wel die zijn overleden zonder zelf ingeschrevene te zijn (Stb. 2021, 396) en van het Besluit van 18 september 2021 tot wijziging van het Besluit BRP in verband met het bevorderen van de goede uitvoering van dat besluit op enkele onderdelen en het herstellen van enige omissies, alsmede van het Besluit bap BES in verband met het opnemen van gegevens over kinderen die op het moment van geboorte niet meer in leven zijn of omtrent wie een akte in een openbaar lichaam is opgemaakt die vermeldt dat het kind op het ogenblik van de aangifte niet in leven is, dan wel die zijn overleden zonder zelf ingeschrevene te zijn (Stb. 2021, 439) (Stb. 2021, 483).

³ Te weten die in hoofdstuk 1, paragraaf 4, hoofdstuk 2, afdeling 1, paragrafen 2 tot en met 6, en afdeling 2, alsmede die in hoofdstuk 3, afdeling 1, paragrafen 1 en 4, en afdeling 2, van de Wet BRP (artikel 4.16a, tweede lid, van de Wet BRP).

⁴ Het wettelijk doel overeenkomstig artikel 4.16a van de Wet BRP: de rechten van burgers uitbreiden ten aanzien van de verstrekking van gegevens uit de BRP.

⁵ Met uitzondering van personen over wie al gegevens worden verstrekt aan de SILA, en die deze verstrekking niet hebben beëindigd (onderdeel 1). Voor personen jonger dan 16 jaar is een afwijkende regeling opgenomen in dit besluit (artikelen 2.3, derde lid, en 2.4, eerste lid).

relatie hebben met de Nederlandse overheid. Zij zijn geëmigreerd of verblijven korter dan vier maanden in Nederland.

Als blijkt dat degene die toestemming heeft gegeven voor de gegevensverstrekking aan de SILA geen lid is van een bij de SILA aangesloten kerkgenootschap of genootschap op geestelijke grondslag (hierna ook: (kerk)genootschap), beëindigt de SILA de gegevensverstrekking binnen vier weken nadat de toestemming is gegeven. De uiteindelijke doelgroep van dit besluit wordt dus gevormd door de leden van kerkgenootschappen en andere genootschappen op geestelijke grondslag die zich hebben aangesloten bij de SILA (hierna ook: de leden) die ingeschreven staan in de BRP.

1.3 Vormgeving

Hoewel in de Wet BRP is vastgelegd waar experimenten betrekking op kunnen hebben, is de vormgeving van de experimenten gedelegeerd naar het niveau van een algemene maatregel van bestuur. Bij de vormgeving van het experiment in dit besluit is vanzelfsprekend rekening gehouden met de wijze waarop de Wet BRP de mogelijkheden om te experimenteren heeft afgebakend. Zo valt het experiment binnen de omschrijving van oogmerken in artikel 4.16a, eerste lid, onderdelen a tot en met f, van de Wet BRP en wordt op basis van het tweede lid van dat artikel slechts van specifieke onderdelen van de Wet BRP afgeweken. Daarnaast stelt dit besluit de periode waarbinnen het experiment plaatsvindt op vier jaar, hetgeen in overeenstemming is met artikel 4.16a, eerste lid, aanhef, waarin is bepaald dat voor de periode van ten hoogste vier jaren kan worden afgeweken van de Wet BRP. Deze periode borgt het tijdelijke karakter van de afwijkingmogelijkheid en laat tegelijkertijd de noodzakelijke ruimte voor achtereenvolgens de uitvoering, monitoring, evaluatie en eventuele wettelijke verankering van het experiment. Afhankelijk van het verloop en de uitkomsten van het experiment kan worden besloten tot structurele wijziging van de Wet BRP (en de daarop gebaseerde regelgeving).

1.4 Evaluatie

Gelet op artikel 4.16a, vierde lid, van de Wet BRP zal ten minste drie maanden voor het einde van de werkingsduur van het experiment een verslag aan beide kamers der Staten-Generaal worden gestuurd over de evaluatie van het experiment en in het bijzonder de doeltreffendheid en de effecten daarvan in de praktijk.

Er wordt naar gestreefd om voordat het experiment afloopt (vier jaar na inwerkingtreding van dit besluit) te voorzien in een permanente regeling, indien de evaluatie uitwijst dat het permanent maken van het experiment is aangewezen. Gelet op de beperkte tijd die hiervoor beschikbaar is, kan zich evenwel de situatie voordoen dat de permanente wettelijke regeling nog niet tot stand gekomen is. Voor de situatie dat een dergelijke regeling voor het einde van de werkingsduur van een experimentbesluit wel reeds voor advies bij de Afdeling advisering van de Raad van State aanhangig is, kan bij besluit van de minister van BZK de werkingsduur worden verlengd tot het tijdstip waarop dat voorstel tot wet is verheven en die wet in werking treedt, dan wel dat voorstel is verworpen of ingetrokken (artikel 4.16a, vijfde lid, van de Wet BRP).⁶

1.5 Leeswijzer

In deze nota van toelichting wordt het experiment eerst op hoofdlijnen toegelicht (hoofdstuk 2). Vervolgens komen de verhouding tot hoger recht (hoofdstuk 3), gevolgen voor burgers en overheid (hoofdstuk 4) en consultatie, advies en voorhang (hoofdstuk 5 onderscheidenlijk hoofdstuk 6) aan bod. Tot slot wordt in het artikelsgewijze deel nader op de specifieke bepalingen ingegaan.

2. Het experiment

2.1 Aanleiding

De overheid registreert in de BRP persoonsgegevens van burgers. Ze zorgt dat die gegevens correct en actueel zijn, veilig worden opgeslagen en efficiënt worden gebruikt, maar alleen waar

⁶ Zie de toelichting bij artikel 4.1.

dat mag. De rechten van burgers ten aanzien van de door de overheid geregistreerde gegevens zijn de afgelopen jaren versterkt. Een voorbeeld is MijnOverheid, waar een burger (bijna) al zijn basisgegevens op één plek kan inzien. De burger krijgt zo meer inzicht in de verwerking van zijn gegevens door de overheid. Een doelstelling van de overheid die hier in het verlengde van ligt is dat een burger gegevens die de overheid over hem heeft zélf moet kunnen (laten) gebruiken.

2.1.1 Toezeggingen regering

In het regeerakkoord 2017-2021⁷ is afgesproken en in de kamerbrief van 20 december 2019⁸ is toegezegd dat burgers de mogelijkheid krijgen om zelf maatschappelijk relevante instanties en organisaties aan te wijzen waaraan een beperkt aantal persoonsgegevens automatisch⁹ kan worden verstrekt. In het coalitieakkoord 2021-2025 is het belang van het hebben van regie van burgers over hun eigen data benadrukt.¹⁰ Dit besluit geeft invulling aan voorgaande toezegging, voor wat betreft verstrekkingen van gegevens uit de BRP aan de SILA.

2.1.2 Achtergrond

De SILA is een samenwerkingsverband van kerkgenootschappen en andere genootschappen op geestelijke grondslag. De SILA krijgt sinds 1994 gegevens verstrekt uit de BRP. De SILA fungeert daarbij als koppelsysteem: als een gegeven wijzigt op de persoonslijst van een burger krijgt de SILA de gewijzigde gegevens automatisch verstrekt uit de GBA-V, waarna de SILA de gegevens doorgeeft aan de bij haar aangesloten (kerk)genootschappen. Op die manier is geborgd dat de centrale overheid niet weet bij welk (kerk)genootschap een burger is aangesloten.

2.1.3 Gegevensverstrekking aan de SILA

De SILA kreeg tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit op grond van artikel 3.3 van de Wet BRP, in samenhang gezien met artikel 39 en bijlage 4 bij het Besluit BRP en het autorisatiebesluit SILA,¹¹ systematisch gegevens verstrekt over leden van de bij haar aangesloten kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag. De aangesloten (kerk)genootschappen waren opgesomd in bijlage 1 bij het autorisatiebesluit met betrekking tot de SILA en zijn opgenomen in artikel 2.4, derde lid, van dit besluit. Systematische gegevensverstrekking houdt in dat de gegevens vanuit de centrale voorzieningen van de BRP¹² worden verstrekt aan de SILA. De minister van BZK is verantwoordelijk voor deze gegevensverstrekking. In het autorisatiebesluit met betrekking tot de SILA was bepaald welke gegevens de SILA verstrekt kon krijgen, over welke doelgroep, en op welke wijze. De SILA kon op twee manieren systematisch gegevens ontvangen: automatisch, als er een gegeven wijzigt op de persoonslijst van een lid van een bij de SILA aangesloten (kerk)genootschap, en door persoonsgegevens op te vragen in de BRP over die leden.¹³ De gegevens werden op grond van het autorisatiebesluit met betrekking tot de SILA zonder toestemming van de leden verstrekt. In de praktijk vroeg de SILA de afgelopen jaren eerst toestemming via de (kerk)genootschappen aan de leden voor het aanvragen van de systematische gegevensverstrekking bij de minister van BZK. Indien geen toestemming werd verkregen, werden de gegevens niet automatisch verstrekt en werden de gegevens ook niet anderszins opgevraagd. Ook konden de leden via de gemeente de gegevensverstrekking laten stopzetten door een 'verstrekkingbeperking', ook wel bekend als 'geheimhouding', aan te vragen bij de gemeente (artikel 2.59 van de Wet BRP). Ten slotte kon de burger bij de SILA dan wel bij het (kerk)genootschap aangeven bezwaar te maken tegen de

⁷ Regeerakkoord 2017-2021 'Vertrouwen in de toekomst', p. 8 (bijlage bij Kamerstukken II 2017/18, 34700, nr. 34).

⁸ Brief van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 20 december 2019, (Kamerstukken II 2018/19, 32761, nr. 157).

⁹ Automatisch betekent dat een afnemer van BRP-gegevens automatisch gegevens ontvangt als een gegeven wijzigt op de persoonslijst van de burger. De wettelijke term voor automatische verstrekking is 'spontane verstrekking' (zie artikel 37, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit BRP).

¹⁰ Coalitieakkoord 2021-2025 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', p. 31 (bijlage bij Kamerstukken II 2021/22, 35788, nr. 77).

¹¹ Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 20 juni 2011 (BPR2010/53015) (Stcrt. 2011, 11632).

¹² Het centrale technische systeem waarmee gegevens worden verstrekt uit de BRP, ook wel genoemd de Gemeentelijke Basisadministratie verstrekkingvoorziening (GBA-V).

¹³ De wettelijke term hiervoor is 'verstrekking op basis van een zoekvraag' (zie artikel 37, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit BRP).

verstrekking. De SILA zorgde er dan voor dat zij geen gegevens meer kreeg of opvroeg over de betreffende burger.

2.1.4 Voornemen stopzetting gegevensverstrekking aan de SILA en ontwikkelingen daarna

Bij motie van 8 december 2015¹⁴ heeft de Tweede Kamer de minister van BZK verzocht om een algehele stopzetting van de verstrekking van persoonsgegevens uit de BRP aan de SILA, omdat volgens de Tweede Kamer voor het verstrekken van persoonsgegevens door de overheid aan (kerk)genootschappen niet langer voldoende rechtvaardiging bestond.

Om de beëindiging te realiseren is eind 2016 een ontwerpbesluit opgesteld, waarmee werd beoogd de SILA te schrappen uit bijlage 4 bij het Besluit BRP.¹⁵ Door het schrappen zou de SILA niet langer gegevens verstrekt kunnen krijgen uit de BRP. De toenmalige vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer heeft vervolgens bij brieven van 20 april 2017¹⁶ en 9 mei 2017¹⁷ nadrukkelijk verzocht om geen onomkeerbare stappen te zetten inzake de voorgenomen wijziging tot beëindiging van de verstrekking aan de SILA. Gelet op de ingekomen brieven van de Tweede Kamer en de demissionaire status van het toenmalige kabinet, is besloten inzake het SILA-dossier het wetgevingsproces tot beëindiging van de verstrekking van persoonsgegevens uit de BRP aan de SILA aan te houden. In de brief van 9 juni 2017¹⁸ is de Tweede Kamer hieromtrent geïnformeerd. In de brief is beschreven dat onderzoek zal worden gedaan naar een uitbreiding van inzagemogelijkheden in verstrekkingen uit de BRP, en de mogelijkheid voor burgers om zelf instanties en organisaties aan te wijzen waaraan een beperkt aantal persoonlijke gegevens automatisch kan worden verstrekt. Vervolgens is in het regeerakkoord 2017-2021 vastgelegd dat een overgangsregime wordt gehanteerd:¹⁹ personen over wie op grond van het autorisatiebesluit aan de SILA gegevens worden verstrekt, krijgen de mogelijkheid om – naast de bestaande mogelijkheden om bezwaar te maken tegen de verstrekking – de gegevensverstrekking elektronisch te beëindigen. Over andere burgers (onder wie nieuwe leden en leden die de gegevensverstrekking elektronisch hebben uitgezet) worden geen gegevens verstrekt, tenzij de burger daarvoor (elektronisch) toestemming geeft. In het coalitieakkoord 2021-2025 is ten slotte vastgelegd dat de regering mensen regie wil geven over hun eigen gegevens.²⁰

2.1.5 Experimentbesluit

Conform het regeerakkoord, het coalitieakkoord en de kamerbrief, genoemd in paragraaf 2.1.1, worden de rechten van de burger ten aanzien van de verstrekkingen aan de SILA door middel van dit besluit versterkt.

Er wordt gebruikgemaakt van een experimentbesluit om te voorkomen dat onomkeerbare stappen worden gezet, terwijl nog niet duidelijk is of de nieuwe vorm van gegevensverstrekking werkbaar is voor zowel de burgers als de SILA. De SILA zal op een geheel andere wijze haar administratie bij moeten houden: het initiatief voor de gegevensverstrekking ligt op grond van dit besluit voor nieuwe leden bij die leden zelf, en niet bij de SILA. Ook is nog niet duidelijk hoe burgers met deze vorm van gegevensverstrekking om kunnen en zullen gaan: een dergelijke vorm van regie op overheidsgegevens bestaat op dit moment nog niet. Het experiment dient deze vragen te beantwoorden, zodat daarna een weloverwogen keuze kan worden gemaakt ten aanzien van de structurele verankering in de Wet BRP van de verstrekkingen vanuit de BRP aan de SILA.

Er is voor gekozen om dit experiment te beperken tot de SILA, omdat de SILA de afgelopen 25 jaar gebruik heeft kunnen maken van de BRP en haar administratie daardoor in zekere mate

¹⁴ Kamerstukken II 2015/16, 25764, nr. 95.

¹⁵ Zie <https://internetconsultatie.nl/inschrijftermijnbrpvreemdelingen/details>.

¹⁶ Zie <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2017Z05372&did=2017D11196>.

¹⁷ Zie <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2017Z06019&did=2017D12518>.

¹⁸ Kamerstukken II 2017/18, 26643 nr. 472.

¹⁹ Regeerakkoord 2017-2021 'Vertrouwen in de toekomst', p. 8 (bijlage bij Kamerstukken II 2017/18, 34700, nr. 34).

²⁰ Coalitieakkoord 2021-2025 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', p. 31 (bijlage bij Kamerstukken II 2021-22, 35788, nr. 70).

afhankelijk is geworden van de gegevens uit de BRP. Dat vraagt maatwerk, met name voor wat betreft de overgangsregeling, en goede monitoring.

2.2 Inhoud experiment

2.2.1 Intrekken autorisatiebesluit SILA

Het autorisatiebesluit met betrekking tot de SILA²¹ is gelijktijdig met de inwerkingtreding van dit besluit ingetrokken. Dat betekent dat de gegevensverstrekking aan de SILA niet langer plaatsvindt op grond van het autorisatiebesluit SILA. De aanwijzing van de werkzaamheden van de SILA in bijlage 4 bij het Besluit BRP blijft in stand, maar van die aanwijzing kan gedurende het experiment geen gebruik worden gemaakt omdat de gegevensverstrekking aan de SILA plaatsvindt op grond van dit besluit en met inachtneming van de regels, opgenomen in de bijlage bij dit besluit (artikel 2.5, eerste lid; zie paragraaf 2.2.11).

2.2.2 Beëindiging automatische verstrekkingen zonder voorafgaande toestemming aan de SILA (elektronisch en schriftelijk)

Dit besluit bepaalt dat de gegevensverstrekking die voor inwerkingtreding van dit besluit²² plaatsvond op grond van artikel 3.3 van de Wet BRP, in samenhang gezien met bijlage 4 bij het Besluit BRP en het autorisatiebesluit de SILA, plaatsvindt op grond van dit besluit en met inachtneming van de regels, opgenomen in de bijlage bij dit besluit (artikel 2.4). Dit is een afwijking van de huidige Wet BRP.

Het gaat dan om de gegevensverstrekking over de huidige leden van bij de SILA aangesloten (kerk)genootschappen die de verstrekking niet hebben beëindigd, bijvoorbeeld door middel van een verstrekkingbeperking (geheimhouding) of door bezwaar te maken bij de SILA. Dit zijn, gelet op de reikwijdte van het ingetrokken autorisatiebesluit SILA, inwoners van Nederlandse gemeenten (ingezetenen). Deze personen krijgen, indien zij 16 jaar of ouder zijn, de mogelijkheid om deze gegevensverstrekking elektronisch (via MijnOverheid) te beëindigen. De minister van BZK is verantwoordelijk voor het verwerken van de beëindiging. Ook kan de gegevensverstrekking op grond van artikel 2.4, eerste lid, schriftelijk worden beëindigd via de SILA dan wel op grond van het tweede lid van dat artikel, schriftelijk via het college van burgemeester en wethouders (hierna: B&W) van de bijhoudingsgemeente of bij een inschrijffoorziening van de minister van BZK (zie ook paragraaf 2.2.9). Nadat de gegevensverstrekking is beëindigd, verstrekt de minister van BZK niet langer automatisch gegevens aan de SILA over die betreffende burger.

2.2.3 Toestemming voor automatische verstrekkingen aan de SILA (elektronisch) en intrekking daarvan

Dit besluit bepaalt daarnaast dat iedere ingeschrevene van 16 jaar of ouder, met uitzondering van personen over wie al gegevens worden verstrekt aan de SILA en die deze verstrekking niet hebben beëindigd (artikel 2.4; zie paragraaf 2.2.2), de mogelijkheid krijgt om elektronisch via MijnOverheid toestemming te geven aan de minister van BZK voor automatische verstrekking van gegevens uit de BRP aan de SILA (artikel 2.3). Feitelijk gaat het dan om nieuwe leden van de bij de SILA aangesloten (kerk)genootschappen die staan ingeschreven in de BRP.

Gegevens worden enkel verstrekt nadat de burger daarvoor toestemming heeft gegeven aan de minister van BZK en met inachtneming van de regels, opgenomen in de bijlage bij dit besluit. De toestemming kan te allen tijde ook weer elektronisch (via MijnOverheid) worden ingetrokken. De gegevensdeling wordt dan direct beëindigd door de minister van BZK.

De SILA beoordeelt binnen vier weken of de degene die toestemming heeft gegeven lid is van een bij de SILA aangesloten kerkgenootschap of genootschap op geestelijke grondslag.²³ Indien dat niet het geval is, verzoekt de SILA de minister van BZK de gegevensverstrekking te beëindigen. Indien de gegevensverstrekking wordt beëindigd omdat de burger geen lid is van een bij de SILA aangesloten (kerk)genootschap, wordt de burger hierover geïnformeerd.

²¹ Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 20 juni 2011 (BPR2010/53015) (Stcrt. 2011, 11632).

²² En de gelijktijdige intrekking van het autorisatiebesluit met betrekking tot de SILA.

²³ Zie (de toelichting bij) de bijlage, artikel 3, derde lid.

De toestemming voor automatische verstrekkingen aan de SILA op grond van dit besluit, kan niet schriftelijk worden gegeven. Wel kan deze schriftelijk worden ingetrokken op grond van artikel 2.3, eerste en tweede lid, bij de SILA of via het college van B&W van de bijhoudingsgemeente of een inschrijffoorziening van de minister van BZK. Van welke alternatieve (schriftelijke) vorm van toestemming voor gegevensverstrekking de burger gebruik kan maken, wordt beschreven in paragraaf 2.2.9.

2.2.4 Beëindigen bestaande automatische verstrekkingen en toestemming verstrekkingen bij minderjarigen (schriftelijk)

Personen jonger dan 16 jaar worden volgens de Wet BRP vertegenwoordigd door hun ouders, voogden of verzorgers. Zij kunnen daardoor niet zelf bestaande gegevensverstrekking beëindigen, of toestemming verlenen voor gegevensverstrekking aan de SILA. Ook is het naar de stand van de huidige techniek niet mogelijk dat ouders elektronisch (in MijnOverheid) reeds bestaande gegevensverstrekking beëindigen, of elektronisch (in MijnOverheid) toestemming geven voor gegevensverstrekking aan de SILA. Dat komt doordat gezagsrelaties tussen vertegenwoordigers en minderjarigen op dit moment nog niet sluitend elektronisch kunnen worden vastgesteld. Omdat het noodzakelijk is dat ook voor personen jonger dan 16 jaar de gegevensdeling kan worden uitgezet, en het van belang is dat ook voor deze personen toestemming kan worden gegeven door de ouders, voogden of verzorgers, is ervoor gekozen om in dit besluit te regelen dat het uit- of aanzetten van de gegevensdeling kan geschieden door een verzoek daartoe in te dienen bij de SILA (al dan niet via een (kerk)genootschap). De SILA (of het genootschap) controleert vervolgens of inderdaad sprake is van een gezagsrelatie en geeft aan de minister van BZK door of de gegevensverstrekking uit dan wel aan moet worden gezet.

Het voorgaande betreft een overgangsregeling, in afwachting van een sluitende elektronische mogelijkheid om gezagsrelaties vast te kunnen stellen. Na afloop van het experiment zal – ten behoeve van het eventueel in de Wet BRP verankeren van het experiment – worden beoordeeld welke mogelijkheden er op dat moment zijn om gezagsrelaties elektronisch vast te stellen en welke route voor het uit- en aanzetten van verstrekkingen daarbij passend is.

2.2.5 Beperkte mogelijkheid om te zoeken in de BRP

De SILA is op grond van dit besluit in beginsel niet gerechtigd om gegevens van ingeschrevenen op te zoeken in de BRP (verstrekkingen op basis van een zoekvraag). Het kunnen opzoeken van gegevens in de BRP verhoudt zich niet met het principe van regie op gegevens. Wel kan de SILA op grond van artikel 2.5 en artikel 5 van de bijlage bij dit besluit een gegeven opzoeken in de BRP als de gegevensverstrekking ten onrechte niet of op onjuiste wijze is geschied. De SILA mag de gegevens enkel opvragen als zij aanwijzingen heeft dat de gegevens in haar administratie niet overeenkomen met de gegevens op de actuele persoonslijst van de burger (artikel 2.5, tweede lid en artikel 5 van de bijlage, tweede lid, onderdeel b).²⁴ Daarnaast is bepaald dat de SILA gegevens slechts mag opvragen in de BRP als de SILA al automatisch gegevens krijgt verstrekt over de ingeschrevene.²⁵ Het is de SILA uitdrukkelijk niet toegestaan om gegevens op te vragen van personen over wie op grond van dit besluit niet spontaan gegevens worden verstrekt. De SILA kan daarom alleen gegevens opvragen aan de hand van het BRP-administratienummer van de burger (het zogenoemde A-nummer).²⁶ De SILA kent enkel het A-nummer van personen over wie zij spontaan gegevens krijgt verstrekt.

2.2.6 Toestemming

De toestemming (gegeven aan de minister van BZK of aan de SILA ingeval van minderjarigen jonger dan 16 jaar) voldoet aan de vereisten van artikel 7 van de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG)²⁷ en wordt gegeven door middel van een toestemmingsverklaring. Deze verklaring bevat tenminste de volgende informatie.

²⁴ Zie ook (de toelichting bij) de bijlage, artikel 5, tweede lid, onderdeel b.

²⁵ Zie (de toelichting bij) de bijlage, artikel 5, eerste lid.

²⁶ Zie (de toelichting bij) de bijlage, artikel 5, derde lid, in samenhang gezien met artikel 7.

²⁷ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het

- 1) Aan wie de toestemming wordt gegeven (minister van BZK, of aan de SILA ingeval van minderjarigen jonger dan 16 jaar).
- 2) Aan wie de minister van BZK gegevens uit de BRP mag verstrekken (de SILA).
- 3) Voor welk doeleinde de gegevens worden verstrekt: het verwerken van persoonsgegevens van leden van bij de SILA aangesloten (kerk)genootschappen.
- 4) Voor de verstrekking van welke persoonsgegevens de burger toestemming geeft. Dit is een vaste set (bijlage bij het besluit, artikel 6):
 - gegevens over de persoon
 - o A-nummer persoon;
 - o voornamen persoon;
 - o adellijke titel/predicaat persoon;
 - o voorvoegsel geslachtsnaam persoon;
 - o geslachtsnaam persoon;
 - o geboortedatum persoon
 - o aanduiding naamgebruik;
 - gegevens over het huwelijk of geregistreerd partnerschap (ten behoeve van de aanschrijfname);
 - o voorvoegsel geslachtsnaam, echtgenoot/geregistreerd partner;
 - o geslachtsnaam echtgenoot of geregistreerd partner;
 - o datum huwelijksluiting of aangaan geregistreerd partnerschap;
 - o datum ontbinding huwelijk/geregistreerd partnerschap;
 - gegevens over de verblijfplaats;
 - o gemeente van inschrijving;
 - o functie adres;
 - o gemeentedeel;
 - o datum van aanvang adreshouding;
 - o straatnaam;
 - o huisnummer;
 - o huisletter;
 - o huisnummertoevoeging;
 - o aanduiding bij huisnummer;
 - o postcode;
 - o locatiebeschrijving;
 - o land adres buitenland;
 - o regel 1 adres buitenland;
 - o regel 2 adres buitenland;
 - o regel 3 adres buitenland;
 - gegevens over het overlijden.

De toestemming kan conform artikel 7, derde lid, van de AVG zonder nadelige gevolgen voor de burger worden ingetrokken.

De minister van BZK dient bij te houden welke personen toestemming hebben gegeven aan de minister voor de verstrekking van gegevens aan de SILA, enerzijds om te bewerkstelligen dat enkel gegevens worden verstrekt indien de burger daarvoor toestemming heeft gegeven, en anderzijds om (achteraf) te kunnen bewijzen dat de gegevens worden of werden verstrekt op basis van de (rechtsgeldige) toestemming van de burger. De toestemmingsverklaringen worden op grond van artikel 4 van de Regeling BRP, in samenhang gezien met bijlage 6 bij de Regeling BRP, 20 jaar bewaard in de BRP-voorzieningen.²⁸

2.2.7 Overige voorwaarden deelname experiment

Als voorwaarde voor deelname aan het experiment dient de SILA een gegevensbeschermingseffectbeoordeling in de zin van artikel 35 van de AVG uit te (laten) voeren, en deze (voor de start van het experiment) ter goedkeuring te overleggen aan de minister van BZK. Daarnaast dient de SILA een privacyverklaring op te stellen, en deze op haar website te publiceren. Uit de privacyverklaring moet blijken waarvoor de SILA de ontvangen gegevens zal

vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016, L 119).

²⁸ Bijlage 6 van de Regeling BRP bepaalt dat "bescheiden verband houdende met de verwerking van persoonsgegevens in de BRP (waaronder verzoeken betreffende het inzage-recht)" worden bewaard.

verwerken, welke rechten de burger heeft ten aanzien van die verwerking, en waartoe de burger zich kan wenden met klachten. Indien de SILA niet voldoet aan de voorwaarden van het experiment kan de minister van BZK besluiten het experiment te beëindigen.

2.2.8 Elektronisch bestuurlijk verkeer

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer²⁹ treedt naar verwachting op 1 januari 2023 in werking. Op grond van deze wet geldt dat indien een elektronische weg voor communicatie met een bestuursorgaan openstaat voor de burger, de burger ook altijd de mogelijkheid moet hebben om op papier te communiceren met dat bestuursorgaan.

Dit besluit maakt het mogelijk om elektronisch toestemming te geven aan de minister van BZK voor de verstrekking van BRP-gegevens aan de SILA. Het is niet mogelijk om die toestemming in persoon dan wel schriftelijk aan de minister van BZK te geven, omdat de uitvoeringsdienst (Rijksdienst voor Identiteitsgegevens; hierna: RvIG) die de taken van de minister uitvoert daar niet op is ingericht (RvIG heeft bijvoorbeeld geen fysiek loket waar burgers naartoe kunnen gaan).

Wel zijn er andere mogelijkheden om schriftelijk te communiceren over de (verstrekkingen uit de) BRP. Op grond van de Wet BRP geldt de volgende systematiek: indien de burger persoonlijk dan wel schriftelijk contact wenst over BRP-gerelateerde zaken, kan de burger zich wenden tot het college van B&W van de gemeente waar de burger is ingeschreven als ingezetene of tot de minister van BZK via een inschrijffoorziening als diegene is ingeschreven als niet-ingezetene.

Gelet hierop is het mogelijk dat de burger gebruikmaakt van andere – niet elektronische – vormen van gegevensdeling via de gemeente van inschrijving. Op grond van artikel 2.55 van de Wet BRP kunnen burgers een (gewaarmerkt) afschrift van de over hen in de BRP opgenomen persoonsgegevens opvragen, dat vervolgens kan worden gedeeld met de SILA. Ook kan de burger schriftelijk toestemming verlenen aan de SILA om persoonsgegevens op te vragen bij de bijhoudingsgemeente, waarna de gemeente die gegevens aan de SILA kan verstrekken (artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Wet BRP). Op die manier heeft de burger zowel een elektronische (via de minister van BZK) als een schriftelijke (via de gemeente) mogelijkheid om gegevens te (laten) verstrekken aan de SILA.

Voor wat betreft de mogelijkheid tot beëindigen van verstrekkingen voor personen die voor inwerkingtreding van dit besluit lid waren van een bij de SILA aangesloten (kerk)genootschap (artikel 2.4, eerste lid) geldt dat deze verstrekking via niet-elektronische weg kan worden beëindigd via de gemeente of via een inschrijffoorziening (artikel 2.4, tweede lid). Daarnaast kan de burger het (kerk)genootschap, dan wel de SILA rechtstreeks (al dan niet digitaal), verzoeken de verstrekking te doen beëindigen. Op die manier heeft de burger zowel een elektronische (via de minister van BZK) als een schriftelijke (via de gemeente of de SILA) mogelijkheid om de gegevensverstrekking te beëindigen.

Burgers die de gegevensdeling elektronisch willen beëindigen of willen aanzetten, maar daar ondersteuning bij nodig hebben, kunnen gebruikmaken van de Informatiepunten Digitale Overheid bij onder andere bibliotheken. Bij deze informatiepunten worden burgers geholpen zodat zij zelfstandig gebruik kunnen maken van de digitale dienstverlening van de Rijksoverheid, waaronder van MijnOverheid.

2.2.9 Overzicht mogelijkheden (beëindigen) gegevensverstrekking

De verdeling van verantwoordelijkheden onder dit besluit, ziet er gelet op het voorgaande schematisch weergegeven als volgt uit:

Mogelijkheden voor personen van 16 jaar of ouder

	Toestemming	Intrekken/beëindigen
Elektronisch	Ja, aan de minister van BZK <u>Grondslag:</u> artikel 2.3, eerste lid, van dit besluit	Ja, bij de minister van BZK <u>Grondslag:</u> artikelen 2.3, eerste lid, en 2.4, eerste lid, van dit besluit

²⁹ Kamerstukken 35261.

Schriftelijk	Ja, via het college van B&W (beperkt tot het eenmalig verstrekken van gegevens) <u>Grondslag:</u> artikelen 2.55 en 3.9 Wet BRP	Ja, via het college van B&W of een inschrijfvoorziening van de minister van BZK (verstrekkingbeperking) <i>Of</i> Via het (kerk)genootschap of de SILA <u>Grondslag:</u> artikelen 2.3, eerste en tweede lid, en 2.4, eerste en tweede lid, van dit besluit
---------------------	--	--

Mogelijkheden voor ouders, voogden of verzorgers van personen jonger dan 16 jaar

	Toestemming	Intrekken/beëindigen
Elektronisch	Nee	Nee
Schriftelijk	Ja, via de SILA <u>Grondslag:</u> artikel 2.3, derde jo. eerste lid, van dit besluit	Ja, via de SILA <i>Of</i> Via het college van B&W of een inschrijfvoorziening van de minister van BZK (verstrekkingbeperking) <u>Grondslag:</u> artikelen 2.3, derde jo. eerste lid en tweede lid, en 2.4, eerste en tweede lid, van dit besluit

2.2.10 Kosten

Artikel 1.14 van de Wet BRP regelt dat gemeenten en overheidsorganen en derden bijdragen in de kosten in verband met de uitvoering van de Wet BRP. Artikel 11, tweede lid, van het Besluit BRP bepaalt dat berichten tussen derden en de GBA-V ten laste komen van de derde. De bijdrage in de kosten wordt vastgesteld op basis van het aantal berichten dat ten laste van de derde komt (artikel 12, tweede lid, van het Besluit BRP). Hiervoor wordt een abonnementsstructuur gebruikt (artikel 13 van het Besluit BRP). Daarbij wordt gebruikgemaakt van staffels.

Door het experiment zal er naar verwachting meer berichtverkeer plaatsvinden tussen de SILA en de BRP (GBA-V). De kosten voor de SILA zullen daardoor stijgen (de SILA zal in een hogere staffel terechtkomen). Daarom wordt voor de SILA een bijzondere financiële regeling getroffen in dit besluit: gedurende het experiment zal de SILA ingedeeld blijven in de staffel waarin zij was ingedeeld vóór de aanvang van het experiment (artikel 2.7, onderdelen b en c).

Daarnaast bepaalt dit besluit in afwijking van de Wet BRP (artikel 2.7, onderdeel a) dat overheidsorganen, derden en de SILA niet bijdragen in de kosten in verband met de uitvoering van het experiment (met uitzondering van de kosten in verband met systematische verstrekkingen).

2.2.11 Overgangsregeling

De aanwijzing van de SILA in bijlage 4 bij het Besluit BRP blijft gedurende het experiment in stand. Van die aanwijzing kan echter geen gebruik worden gemaakt, omdat de gegevensverstrekking

gedurende de looptijd van het experiment plaatsvindt op grond van dit experimentbesluit (artikel 2.5, eerste lid). Tegen het einde van het experiment zal worden besloten of en hoe de gegevensverstrekking van de SILA plaats zal vinden, en hoe dit wordt vastgelegd in de Wet BRP en de daarop gebaseerde regelgeving.

2.3 Gelijkaardig alternatief

Indien in een experimentbesluit wordt afgeweken van de waarborgen die de artikelen in de Wet BRP waarvan wordt afgeweken, bieden, wordt een gelijkaardig alternatief opgenomen waarbij rekenschap wordt gegeven van de wijze waarop ten minste de rechten op grond van de AVG en de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) worden gewaarborgd.³⁰

Er wordt onder meer afgeweken van artikel 3.3 van de Wet BRP. Dat artikel bepaalt dat aan niet-overheidsorganen ('derden') gegevens kunnen worden verstrekt indien deze derden werkzaamheden verrichten met gewichtig maatschappelijk belang waarvoor BRP-gegevens noodzakelijk zijn. Voorwaarde voor gegevensverstrekking aan een derde is dat de werkzaamheden van deze derde zijn opgenomen in bijlage 4 bij het Besluit BRP, en dat de minister een autorisatiebesluit heeft genomen (artikel 3.3, derde lid in samenhang met artikel 3.2, eerste lid). De gegevens kunnen vervolgens worden verstrekt zonder tussenkomst van de burger.

De werkzaamheden van de SILA zijn opgenomen in bijlage 4 bij het Besluit BRP. De SILA kreeg daarom tot inwerkingtreding van dit besluit BRP-gegevens verstrekt over leden van bij haar aangesloten (kerk)genootschappen, op grond van het autorisatiebesluit met betrekking tot de SILA.

Dit besluit wijkt op drie manieren af van het bovenstaande.

In de eerste plaats is voor deze gegevensverstrekking, in afwijking van artikel 3.3 van de Wet BRP, geen autorisatiebesluit vereist in de zin van artikel 3.3 in samenhang met artikel 3.2, eerste lid, van de Wet BRP. De gegevensverstrekking aan de SILA vindt direct plaats op grond van de artikelen 2.3 en 2.4, eerste lid, van dit besluit, in samenhang met de bijlage bij dit besluit (voor zover aan de voorwaarden voor de gegevensverstrekking als neergelegd in dit besluit is voldaan). De waarborgen voor de gegevensverstrekking die normaliter worden vastgelegd in een autorisatiebesluit, zoals de afbakening van de doeleinden waarvoor de gegevens mogen worden verstrekt, de omvang van de aangewezen werkzaamheden, de doelgroep (artikel 2.3, eerste lid) en de persoonsgegevens die kunnen worden verstrekt (artikel 6 van de bijlage), zijn neergelegd in dit besluit zelf (zie ook de toelichting in paragraaf 2.2).

In de tweede plaats is, in afwijking van artikel 3.3 van de Wet BRP, voor het verstrekt kunnen krijgen van BRP-gegevens niet vereist dat de SILA werkzaamheden uitvoert met een 'gewichtig maatschappelijk belang'. Daar staat tegenover dat, in afwijking van artikel 3.3 van de Wet BRP, reeds bestaande gegevensverstrekking te allen tijde zowel elektronisch als schriftelijk kan worden beëindigd, en dat nieuwe gegevensverstrekking enkel plaatsvindt nadat de burger daarvoor (elektronisch) toestemming heeft gegeven.

In de derde plaats is als aanvullende waarborg geregeld dat de SILA voorafgaand aan de verstrekking op basis van de toestemming van de burger een beoordeling uit dient te voeren van het effect van de verwerking op de bescherming van de persoonsgegevens van de burger en verplicht de SILA om een privacyverklaring te overleggen aan de minister van BZK.

Gelet op het voorgaande wordt met dit besluit een gelijkaardig alternatief geboden voor de waarborgen die artikel 3.3 in samenhang bezien met artikel 3.2 van de Wet BRP biedt.

In paragraaf 3 van deze nota van toelichting wordt nader ingegaan op de AVG en de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die door de minister van BZK is uitgevoerd.

³⁰ Artikel 4.16a, tweede lid, aanhef, laatste zin, van de Wet BRP.

2.4 Evaluatie experiment

2.4.1 Wijze

Het experiment zal vanaf de inwerkingtreding van dit besluit worden gemonitord door een onafhankelijke instelling. Daarvoor worden gedurende het experiment gegevens verzameld. De SILA is verplicht mee te werken aan de monitoring en de evaluatie. De verzamelde gegevens worden enerzijds gebruikt om tijdens de looptijd van het experiment bij te kunnen sturen op de uitvoering van het experiment. Anderzijds dienen deze gegevens als inbreng voor de evaluatie die tegen het einde van het experiment zal worden uitgevoerd (artikel 3.1).

De evaluatie wordt door een onafhankelijke instelling, bijvoorbeeld een onderzoeksbureau, uitgevoerd. Het verslag van de evaluatie dient inzicht te geven in de doeltreffendheid en de effecten van het experiment in de praktijk. Uit het verslag dient ten minste te blijken in hoeverre het experiment heeft bijgedragen aan het betreffende oogmerk, bedoeld in het eerste lid, waarmee het uitgevoerd is. Ten behoeve van de evaluatie van het experiment zal voorts in ieder geval het Gebruikersoverleg BRP geraadpleegd worden (artikel 4.16a, vierde lid, in samenhang gezien met artikel 1.15 van de Wet BRP).

2.4.2 Criteria

Bij de evaluatie van het experiment gelden de volgende criteria voor het bepalen van de doeltreffendheid en de effecten van het experiment, waarbij telkens onderscheid wordt gemaakt tussen elektronische (voor personen van 16 jaar of ouder) en schriftelijke correspondentie (voor personen jonger dan 16 jaar) (artikel 3.2):

- a) het aantal ingeschrevenen, of ingeval van minderjarigen jonger dan 16 jaar hun ouders, voogden of verzorgers, over wie op grond van artikel 2.4 gegevens aan de SILA worden verstrekt, dat deze gegevensverstrekking per jaar beëindigt;
- b) het aantal ingeschrevenen, of ingeval van minderjarigen jonger dan 16 jaar hun ouders, voogden of verzorgers, dat voor gegevensverstrekking aan de SILA per jaar toestemming geeft; en
- c) de hoeveelheid tijd die voor de ingeschrevene, of ingeval het een minderjarige jonger dan 16 jaar betreft diens ouders, voogden of verzorgers, gemoeid is met het beëindigen van of toestemming verlenen voor gegevensverstrekking aan de SILA.

Ten behoeve van de monitoring en evaluatie worden geen persoonsgegevens verwerkt.

3. Verhouding tot hoger recht

3.1 Inleiding

Het uitgangspunt van de BRP is het in stand houden van een doelmatige informatievoorziening met gelijktijdige waarborging van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de geregistreerde burger. Dit betekent dat de privacybeginselen een integraal onderdeel vormen van de BRP, waaraan zowel bij het tot stand brengen van regelgeving als in de uitvoering van de wet voortdurend wordt getoetst. Op de privacyaspecten van de gegevensverwerking in de BRP is eerder uitvoerig ingegaan bij de totstandkoming van de Wet BRP.³¹ Aan het experiment met het oogmerk om de rechten van burgers uit te breiden ten aanzien van de verstrekking uit de BRP zijn specifieke privacyaspecten verbonden, waarop in deze paragraaf nader wordt ingegaan. Daartoe worden het experiment getoetst aan de AVG. Hierbij wordt ook gereflecteerd op de uitgevoerde gegevensbeschermingseffectbeoordeling (ook wel: Privacy Impact Assessment (PIA)).

3.2 Algemene verordening gegevensbescherming

De AVG, die als verordening rechtstreeks toepasselijk is in Nederland, biedt ruimte om bij nationale wetgeving bepaalde regels nader in te vullen of daarvan af te wijken. Dat is in algemene zin gebeurd in de Uitvoeringswet AVG. Die wet geldt echter niet voor gegevensverwerkingen in de BRP. In de Wet BRP is eigenstandig uitvoering gegeven aan de AVG. Gezien de aard van dit voorstel, is in de fase van beleidsontwikkeling met betrekking tot het verstrekken van BRP-gegevens op basis van de toestemming van de burger een PIA uitgevoerd. Met behulp van dit

³¹ Kamerstukken II 2011/12, 33219, nr. 3.

instrument is de noodzaak onderzocht van de voorgenomen verwerking van persoonsgegevens en zijn de gevolgen en risico's van de maatregel voor gegevensbescherming in kaart gebracht. Hierbij is aandacht besteed aan de grondslag van de gegevensverwerking, beginselen van minimale gegevensverwerking, doelbinding en de rechten van betrokkenen.

3.2.1 Grondslag voor de gegevensverwerking

De gegevensverwerking vindt plaats op grond van de Wet BRP, in samenhang met dit besluit waarin de grondslag voor de verstrekking van BRP-gegevens op basis van de toestemming van de burger is opgenomen. De toestemming wordt gegeven aan de minister van BZK, ten behoeve van de verstrekking aan de SILA. De verwerking van BRP-gegevens is daarmee gebaseerd op artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de AVG (noodzakelijk voor de vervulling van een taak).

Bijzonder aan de wettelijke grondslag is dat de minister van BZK enkel gegevens verstrekt nadat de burger toestemming heeft gegeven voor die verstrekking aan de minister van BZK. In die zin is sprake van een cumulatie van rechtsgronden: artikel 6, eerste lid, onderdelen a (toestemming) en e van de AVG.

Voor wat betreft de gegevensverstrekking die plaatsvindt op grond van artikel 2.4 van dit besluit (huidige leden) geldt dat de gegevensverstrekking plaatsvindt op grond van artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de AVG, met dien verstande dat de burger de gegevensdeling kan beëindigen.

3.2.2 Doelbinding en minimale gegevensverwerking

Het doelbindingsbeginsel houdt in dat persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden moeten worden verzameld en dat zij vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze mogen worden verwerkt. Het beginsel van minimale gegevensverwerking vereist dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Dit houdt in dat reeds in het stadium van het verzamelen van de gegevens moet worden vastgesteld voor welke specifieke doeleinden dat gebeurt. Het doel van de gegevensverwerking van BZK is dat burgers op gemakkelijke wijze BRP-gegevens kunnen laten verstrekken aan de SILA, indien zij dat wensen. Het doeleinde waarvoor de SILA gegevens uit de BRP mag verwerken, is beperkt tot het bijhouden van een ledenbestand ten behoeve van de bij de SILA aangesloten (kerk)genootschappen. Er worden – na de toestemming van de burger – niet meer gegevens verstrekt dan noodzakelijk voor dat doeleinde: het betreft de gegevensset, genoemd in artikel 6 van de bijlage bij dit besluit.

3.2.3 Toestemming

De minister van BZK en de SILA dragen er zorg voor dat toestemming voor verstrekking van gegevens vrijelijk kan worden verleend. De minister beoordeelt periodiek of aanleiding bestaat tot het opnieuw vragen van toestemming aan de burger. Bij die beoordeling worden onder andere de verwachtingen van de burger ten aanzien van de gegevensverwerking betrokken. De minister van BZK is op grond van artikel 4 van de Regeling BRP, in samenhang gezien met bijlage 6 bij de Regeling BRP, verplicht om toestemmingsverklaringen gedurende 20 jaar te bewaren. Burgers kunnen de toestemming intrekken, zonder negatieve gevolgen. Intrekken kan zowel schriftelijk (via de gemeente of de SILA) als elektronisch (via de minister van BZK).

3.2.4 Protocollering

De op de minister van BZK rustende verplichting om aantekening te houden van de verstrekking van gegevens uit de BRP geldt onverkort, mede gelet op artikel 2.2, eerste lid, van het besluit.

3.2.5 Territoriale beperkingen

De verwerkingen van persoonsgegevens door zowel de minister van BZK als de SILA vinden plaats binnen de Europese Economische Ruimte (EER).

3.2.6 Technische en organisatorische beveiliging

Om te voorkomen dat er gegevens worden verstrekt terwijl dat niet noodzakelijk is, is bepaald dat de SILA binnen vier weken nadat de toestemming is gegeven, beoordeelt of degene die toestemming heeft gegeven lid is van een bij de SILA aangesloten (kerk)genootschap. Indien dat

niet het geval is, verzoekt de SILA de minister van BZK de gegevensverstrekking beëindigen. De burger wordt hierover geïnformeerd.

De SILA kan slechts zeer beperkt zoeken in de BRP, namelijk slechts wanneer zij reeds gegevens krijgt verstrekt over een ingeschrevene op grond van dit besluit en dan enkel op basis van het A-nummer van de persoon. De SILA kan alleen gegevens opvragen, indien zij aanwijzingen heeft dat de gegevens in haar administratie niet overeenkomen met de actuele gegevens op de persoonslijst van de burger.³²

Indien de SILA niet voldoet aan de voorwaarden van het experiment, kan dat aanleiding zijn om het experimentbesluit bij koninklijk besluit in te trekken, waarmee het experiment tot een einde komt.³³

3.2.7 Rechten van betrokkenen

De rechten die de betrokkene heeft op grond van de Wet BRP en de AVG zijn onverkort van toepassing. In paragraaf 2.3 is omschreven welke aanvullende waarborgen er op grond van dit besluit gelden.

4. Gevolgen voor burgers en overheid

4.1 Regeldrukgevolgen

Regeldrukeffecten zijn de investeringen en inspanningen die bedrijven, burgers of professionals moeten verrichten om zich aan wet- en regelgeving te houden. Regeldrukeffecten vallen uiteen in regeldrukkosten en ervaren regeldruk. Regeldrukkosten zijn kosten die bedrijven, burgers of professionals (eenmalig of structureel) moeten maken om te voldoen aan verplichtingen als gevolg van nieuwe of gewijzigde regelgeving. Het kan daarbij gaan om kosten die moeten worden gemaakt als gevolg van het verschaffen van informatie (informatieverplichtingen) en daarnaast om kosten die moeten worden gemaakt om te voldoen aan verplichtingen tot het doen of nalaten van handelingen of gedragingen (inhoudelijke verplichtingen). Regeldrukkosten worden berekend met het Standaard Kosten Model (hierna: SKM). Daarbij wordt gebruikgemaakt van het Handboek meting regeldrukkosten.³⁴ Met het SKM wordt nagegaan welke handelingen een bedrijf, burger of professional moet uitvoeren om de verplichtingen te kunnen naleven, en hoeveel tijd en welke uitgaven hiermee gepaard gaan. Bij ervaren regeldruk draait het niet om de kosten die men moet maken om te voldoen aan wet- en regelgeving, maar draait het meer om kwalitatieve aspecten als werkbaarheid, proportionaliteit en ervaren nut. Ervaren regeldruk wordt met het SKM niet nader gekwantificeerd.

De SILA heeft via de bij haar aangesloten (kerk)genootschappen 5,1 miljoen leden (telling december 2020). Deze leden krijgen de mogelijkheid om de gegevensdeling elektronisch uit te zetten. Dit levert geen lastenverzwaring of -vermindering op, omdat de huidige leden van de bij de SILA aangesloten (kerk)genootschappen reeds de mogelijkheid hebben om de gegevensdeling te stoppen, en wel op drie manieren:

- 1) door bezwaar te maken bij het eigen kerkgenootschap of genootschap op geestelijke grondslag of door het lidmaatschap bij het eigen kerkgenootschap of genootschap op geestelijke grondslag te beëindigen;
- 2) door bezwaar te maken bij de SILA; of
- 3) door een verstrekkingbeperking (geheimhouding) aan te vragen bij de gemeente.

De mogelijkheid om de gegevensdeling elektronisch te beëindigen, betreft slechts een aanvullende mogelijkheid.

Nieuwe leden van bij de SILA aangesloten (kerk)genootschappen dienen (elektronisch) toestemming te geven voor gegevensverstrekking uit de BRP. Het gemiddelde aantal nieuwe leden in 2019 en 2020 bedroeg 35.000 per jaar. Indien ervan wordt uitgegaan dat 50% van deze nieuwe

³² Zie paragraaf 2.2.5 en (de toelichting bij) artikel 2.5, tweede lid.

³³ Zie (de toelichting bij) artikel 4.1.

³⁴ https://www.kcwj.nl/sites/default/files/handboek_meting_regeldrukkosten_v_1-1-2018.pdf.

leden elektronisch toestemming wil geven, of toestemming wil geven voor een minderjarige via de SILA, en dat het geven van toestemming 6 minuten in beslag neemt, is sprake van een regeldrukvermeerdering van in totaal 1.700 uur per jaar en een regelkostenvermeerdering van € 25.500 per jaar.³⁵ Daar staat tegenover dat de burger meer regie krijgt over de verstrekking van hem of haar betreffende gegevens uit de BRP.

4.2 Uitvoeringslasten en financiële gevolgen voor de overheid

De minister van BZK dient een nieuwe voorziening te ontwikkelen en te beheren. De kosten daarvoor worden gedurende het experiment bekostigd uit de begroting ten behoeve van de stapsgewijze doorontwikkeling van de BRP (begroting BZK). Er zijn geen gevolgen voor de Rijksbegroting.

5. Consultatie en advies

[PM]

6. Voorhang

[PM – Op grond van artikel 4.16a, derde lid, van de Wet BRP vindt voorhang plaats: “De voordracht voor een krachtens het eerste lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.”]

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1.1

Het onderhavige artikel bevat een aantal begripsbepalingen. Gelet op artikel 1.1, aanhef, van de Wet BRP, dat bepaalt dat de daarin opgenomen begripsbepalingen tevens gelden voor de op de Wet BRP rustende bepalingen,³⁶ zijn meer begripsbepalingen niet nodig.

Artikelen 2.1 en 2.2

In artikel 4.16a, zesde lid, aanhef en onderdeel a, van de Wet BRP is – voor zover hier van belang – bepaald dat bij een besluit als het onderhavige wordt bepaald voor welke periode, bedoeld in het eerste lid, aanhef, van dat artikel en van welke bepalingen, bedoeld in het tweede lid, eerste zin, van dat artikel wordt afgeweken van de Wet BRP, waarbij in het eerste lid, onderdelen a tot en met e, van dat artikel de oogmerken zijn opgenomen waarmee een dergelijk afwijking kan geschieden. Met deze artikelen wordt voor wat betreft het experiment in dit besluit in deze formeelwettelijke opdracht voorzien.

In artikel 2.1 is het oogmerk van het experiment genoemd: uitbreiding van de rechten van burgers ten aanzien van de bijhouding van gegevens in of de verstrekking van gegevens uit de BRP (artikel 4.16a, eerste lid, onderdeel a van de Wet BRP). Artikel 2.1 stelt tevens de periode waarin het experiment plaatsvindt op vier jaar, hetgeen in overeenstemming is met artikel 4.16a, eerste lid, aanhef, waarin is bepaald dat voor de periode van ten hoogste vier jaren kan worden afgeweken van de Wet BRP.³⁷

In artikel 2.2 is allereerst het uitgangspunt neergelegd (eerste lid) dat het experiment zoveel mogelijk plaatsvindt overeenkomstig hetgeen bij en krachtens de Wet BRP is bepaald. Vervolgens worden de bepalingen in de Wet BRP aangewezen (tweede lid) waarvan in het kader van het experiment wordt afgeweken; zie onderstaand overzicht (tabel).

Tabel. Afwijkingen van de Wet BRP voor wat betreft het experiment

³⁵ Voor deze berekening is gebruikgemaakt van de tijdsbestedingstabel burgers (https://www.kcwj.nl/sites/default/files/handboek_meting_regeldrukkosten_v_1-1-2018.pdf).

³⁵ Zie: https://www.kcwj.nl/sites/default/files/handboek_meting_regeldrukkosten_v_1-1-2018.pdf.

³⁶ In casu op de artikelen 1.14, tweede en derde lid, 3.1, tweede lid, en 4.16a, eerste lid, aanhef en onderdeel a, en zesde lid, van de Wet BRP.

³⁷ Zie echter (de toelichting bij) artikel 4.1.

	Artikel Wet BRP	Artikel besluit waarin afwijking	Aanduiding afwijking	Paragraaf NvT waarin afwijking is toegelicht
1.	3.3, eerste lid	2.3, eerste lid	door de minister van BZK worden gegevens verstrekt aan de SILA, indien de ingeschrevene daarvoor voorafgaand aan die verstrekking toestemming heeft gegeven en de gegevens niet al worden verstrekt op grond van artikel 2.4, eerste lid	2.2.2
2.	3.3, eerste lid	2.3, tweede lid, en 2.4, eerste lid	toestemming voor gegevensverstrekking kan door wettelijke vertegenwoordigers (ouders, voogden of verzorgers) van minderjarigen jonger dan 16 jaar schriftelijk aan de SILA worden gegeven	2.2.4
3.	3.3, eerste lid	2.4, eerste lid	gegevensverstrekking aan de SILA die voor inwerkingtreding van dit besluit plaatsvond op grond van artikel 3.3 van de Wet BRP, blijft in stand, met dien verstande dat de ingeschrevene over wie gegevens worden verstrekt deze gegevensverstrekking elektronisch kan beëindigen	2.2.1
4.	3.3, eerste lid	2.4, tweede lid	gegevensverstrekking aan de SILA kan ook schriftelijk worden beëindigd via het college van B&W van de bijhoudingsgemeente of via een inschrijfvoorziening van de minister van BZK	2.2.7
5.	3.3, derde lid	2.3, eerste en derde lid	artikel 3.2 van de Wet BRP is niet van overeenkomstige toepassing nu geen autorisatiebesluit wordt genomen, maar alle voorwaarden voor gegevensverstrekking in dit besluit staan; zo is in dit besluit bepaald aan welke organisatie de gegevens worden verstrekt (de SILA), voor welk doeleinde de gegevens kunnen worden verstrekt, welke gegevens kunnen worden verstrekt en op welke wijze de gegevens worden verstrekt	2.3

			(systematisch)	
6.	3.13, eerste lid, onder a en c	2.3, eerste lid	andere verstrekking uit de BRP dan die bedoeld in paragraaf 1, 2 of 3 van hoofdstuk 3 van de Wet BRP of die in artikel 3.12 van de Wet BRP is niet slechts toegestaan voor zover de verstrekking plaatsvindt voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden en door de ontvanger van de gegevens de nodige voorzieningen zijn getroffen ten einde te verzekeren dat de verdere verwerking uitsluitend geschiedt ten behoeve van deze doeleinden	2.2.2
7.	1.14, eerste lid	2.7, onder a	gemeenten en overheidsorganen waaraan en derden aan wie op grond van artikel 3.2, 3.3, 3.13 of 3.14 van de Wet BRP dan wel op grond van artikel 2.3 of 2.4 van dit besluit gegevens worden verstrekt of informatie ter beschikking wordt gesteld, dragen niet bij in de kosten in verband met de uitvoering van het experiment, met uitzondering van de kosten voor de systematische verstrekking van gegevens	2.2.10

Artikelen 2.3 en 2.4

In artikel 4.16a, zesde lid, aanhef en onderdeel a, van de Wet BRP is – voor zover hier van belang – bepaald dat bij een besluit als het onderhavige wordt bepaald op welke wijze en door welke instanties wordt afgeweken van de Wet BRP. Met het onderhavige artikel is hieraan invulling gegeven, hetgeen in paragraaf 2.2 van deze nota van toelichting uitgebreid is toegelicht.

Artikel 2.3 regelt de gegevensverstrekking aan de SILA in het kader van dit experiment op basis van toestemming van de ingeschrevene (zie paragraaf 2.2.3). Deze verstrekking van gegevens uit de BRP aan de SILA door de minister van BZK geschiedt slechts indien de ingeschrevene daarvoor voorafgaand aan de verstrekking toestemming heeft gegeven en met inachtneming van de regels, opgenomen in de bijlage bij dit besluit (eerste lid). Dergelijke regels worden 'normaliter' (dat wil zeggen: buiten het kader van een experimentbesluit) opgenomen in een autorisatiebesluit. In artikel 2.3, eerste en tweede lid, is de intrekking van de toestemming geregeld. Zie met betrekking tot deze (intrekking van de) toestemming ook het overzicht in paragraaf 2.2.9.

Waar in artikel 2.3, eerste lid, sprake is van 'kerkgenootschappen en andere genootschappen op geestelijke grondslag die zich bij de SILA hebben aangesloten', is in artikel 2.4 (eerste en tweede lid in samenhang bezien met het derde lid) een limitatieve opsomming van (kerk)genootschappen opgenomen. Met betrekking tot artikel 2.3 blijft zo de mogelijkheid open dat er gedurende het experiment nog een (kerk)genootschap tot de SILA toetreedt, waaraan de SILA gegevens uit de

BRP kan verstrekken, terwijl dit voor wat betreft artikel 2.4, zijnde als het ware een voortzetting van een bestaande gegevensverstrekking ten aanzien van bepaalde (kerk)genootschappen, niet aan de orde is.

In artikel 2.3, derde lid, is waar het betreft het verlenen van toestemming voor gegevensverstrekking onderscheidenlijk het beëindigen van gegevensverstrekking in het geval van minderjarigen jonger dan 16 jaar (zie paragraaf 2.2.4), qua terminologie ('ouders, voogden of verzorgers') aangesloten bij die van de Wet BRP in plaats van die in het Burgerlijk Wetboek ('wettelijke vertegenwoordiger').

Artikel 2.4 regelt – in afwijking van artikel 2.3 – de voorzetting voor bestaande gevallen van de gegevensverstrekking aan de SILA zoals deze tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit plaatsvond: ten aanzien van de ingeschrevene over wie tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit aan de SILA gegevens werden verstrekt op grond van artikel 3.3 van de Wet BRP, blijft verstrekking van gegevens door de minister van BZK plaatsvinden met inachtneming van de regels, opgenomen in de bijlage bij dit besluit (eerste lid; zie paragraaf 2.2.2). Dergelijke regels waren tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit voor wat betreft de verstrekking op grond van artikel 3.3 van de Wet BRP opgenomen in een autorisatiebesluit.³⁸ Dat autorisatiebesluit is gelijktijdig met de inwerkingtreding van dit besluit ingetrokken (zie paragraaf 2.2.1).

In artikel 2.4, eerste en tweede lid, is de beëindiging van de verstrekking geregeld. De verstrekking van gegevens wordt beëindigd na een wilsbeschikking van de ingeschrevene of – wanneer het een minderjarige jonger dan 16 jaar betreft – van diens ouders, voogden of verzorgers. Zie met betrekking tot deze beëindiging ook het overzicht in paragraaf 2.2.9.

Artikel 2.5

In artikel 2.5, eerste lid, is uitdrukkelijk bepaald dat de minister van BZK gedurende het experiment geen gegevens aan de SILA verstrekt dan op grond van dit besluit. Zie in dit kader ook de paragrafen 2.2.1 en 2.2.11.

In het tweede lid is op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wet BRP bepaald dat het in het kader van het experiment gaat om spontane (dus systematische) gegevensverstrekking, alsmede om (systematische) gegevensverstrekking op basis van een zoekvraag ten behoeve van het controleren van de synchroniciteit van gegevens. Op grond van de begripsbepalingen in artikel 1.1, wordt daaronder in dit besluit verstaan de systematische verstrekking van gegevens als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel a onderscheidenlijk onderdeel c, van het Besluit BRP. Daaronder valt ook de eenmalige verstrekking van BRP-gegevens aan de SILA nadat de ingeschrevene toestemming heeft gegeven en vervolgens bij diens persoonslijst een zogenoemde afnemersindicatie is opgenomen (spontane verstrekking)³⁹ en de verstrekking aan de SILA nadat zij een zoekvraag heeft gesteld naar aanleiding van het vermoeden dat de gegevens in haar administratie niet overeenkomen met de gegevens op de actuele persoonslijst van de ingeschrevene.⁴⁰ Zie in dit kader ook paragraaf 2.2.5.

Artikel 2.6

Indien in een experimentbesluit wordt afgeweken van de waarborgen die de artikelen in de Wet BRP waarvan wordt afgeweken, bieden, wordt een gelijkwaardig alternatief opgenomen waarbij rekenschap wordt gegeven van de wijze waarop ten minste de rechten op grond van de AVG en de Awb worden gewaarborgd (artikel 4.16a, tweede lid, aanhef, laatste zin, van de Wet BRP).

Mede in dit kader is in het onderhavige artikel een tweetal aanvullende waarborgen opgenomen, namelijk dat de SILA voorafgaand aan de verwerking van de op grond van artikel 2.3 verstrekte gegevens een beoordeling als bedoeld in artikel 35 van de AVG moet uitvoeren van het effect van deze verwerking op de bescherming van deze gegevens (gegevensbeschermingseffectbeoordeling;

³⁸ Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 20 juni 2011 (BPR2010/53015) (Stcrt. 2011, 11632).

³⁹ Zie (de toelichting bij) de bijlage, artikel 4, eerste lid.

⁴⁰ Zie (de toelichting bij) de bijlage, artikel 5, eerste lid.

onderdeel a) en de minister van BZK over deze verwerking een privacyverklaring overlegt (onderdeel b). In paragraaf 2.3 van deze nota van toelichting zijn deze waarborgen verder toegelicht.

Artikel 2.7

In onderdeel a van dit artikel is opgenomen dat gemeenten en overheidsorganen waaraan en derden aan wie op grond van artikel 3.2, 3.3, 3.13 of 3.14 van de Wet BRP dan wel artikel 2.3 of 2.4 van dit besluit gegevens worden verstrekt of informatie ter beschikking wordt gesteld (met uitzondering van de kosten voor de systematische verstrekking van gegevens), niet bijdragen in de kosten in verband met de uitvoering van het experiment. De kosten voor het experiment worden bekostigd uit de BZK-begroting (doorontwikkeling van de BRP). Om te bewerkstelligen dat de SILA – aan wie immers op grond van de artikelen 2.3 en 2.4, eerste lid, van dit besluit gegevens worden verstrekt – wel bijdraagt in de kosten in verband met de uitvoering van de Wet BRP (onder andere de kosten in verband met de verstrekking van gegevens), is in artikel 2.7, aanhef, bepaald dat ten aanzien van die verstrekking hetgeen bij of krachtens artikel 1.14 van de Wet BRP is bepaald van overeenkomstige toepassing is.

Op grond van artikel 1.14, tweede en derde lid, van de Wet BRP zijn in de onderdelen b en c van het onderhavige artikel regels opgenomen om te zorgen dat de SILA hierbij niet onevenredig wordt getroffen. Als de verstrekking op grond van artikel 2.3, eerste lid, een vermeerdering van berichten tot gevolg heeft ten opzichte van de situatie dat – zoals tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit het geval was – verstrekt zou zijn op grond van artikel 3.3 van de Wet BRP, heeft zulks niet tot gevolg dat de SILA in een hogere abonnementsklasse valt. Peiljaar is daarbij het kalenderjaar gelegen voor dat waarin dit besluit in werking treedt (onderdeel b). Dat peiljaar geldt ook met betrekking tot de verstrekking van gegevens aan de SILA op grond van artikel 2.4, eerste lid (onderdeel c). In paragraaf 2.2.10 zijn die nadere regels verder toegelicht.

Artikelen 3.1 en 3.2

In artikel 4.16a, zesde lid, aanhef en onderdeel b, van de Wet BRP is bepaald dat bij een besluit als het onderhavige nadere regels worden gesteld over de wijze waarop en de criteria aan de hand waarvan de doeltreffendheid en de effecten van het experiment worden bepaald. In de artikelen 3.1 en 3.2 worden die nadere regels over de wijze onderscheidenlijk de criteria gegeven. In paragraaf 2.4 van deze nota van toelichting zijn die nadere regels verder toegelicht, waarbij in paragraaf 2.4.1 in het bijzonder wordt ingegaan op de wijze waarop en in paragraaf 2.4.2 op de criteria aan de hand waarvan het experiment wordt geëvalueerd.

Artikel 4.1

Dit besluit vervalt in overeenstemming met artikel 4.16a, eerste lid, aanhef, van de Wet BRP in beginsel vier jaar na het tijdstip van inwerkingtreding, tenzij bij koninklijk besluit een eerder moment wordt bepaald.⁴¹ Wanneer echter voor het einde van die termijn een voordracht plaatsvindt van een voorstel van wet waarmee in een onderwerp van dit besluit wordt voorzien en de minister van BZK op grond van artikel 4.16a, vijfde lid, laatste zin, van de Wet BRP de werkingsduur van dit besluit voor zover het dat onderwerp betreft verlengt tot het tijdstip waarop het voorstel tot wet is verheven en die wet in werking treedt, dan wel het voorstel is verworpen of ingetrokken, vervalt dit besluit eerst op het tijdstip van inwerkingtreding van die wet, dan wel dat van verwerping of intrekking van dat wetsvoorstel.

Er wordt naar gestreefd voordat een experiment afloopt te voorzien in een permanente regeling, indien de evaluatie uitwijst dat het permanent maken van het experiment is aangewezen. Gelet op de beperkte tijd die hiervoor beschikbaar is, kan zich evenwel de situatie voordoen dat de permanente wettelijke regeling nog niet tot stand gekomen is. Voor de situatie dat een dergelijke regeling voor het einde van de werkingsduur van dit besluit wel reeds voor advies bij de Afdeling advisering van de Raad van State aanhangig is, kan door middel van een verlengingsbesluit van de minister van BZK een voorziening worden getroffen. Daarmee kan gezorgd worden voor overbrugging van de beperkte periode tot aan de totstandkoming van de definitieve regeling. Via

⁴¹ Het bepalen van een eerder moment kan aan de orde zijn, indien de SILA niet voldoet aan de voorwaarden waaronder het experiment wordt gehouden. Zie paragraaf 3.2.6.

vorenbedoeld verlengingsbesluit kan worden voorkomen dat een experiment waarvan uit de evaluatie naar voren komt dat een structurele voorziening is aangewezen, moet worden beëindigd, terwijl er reeds een wetsvoorstel aanhangig is dat ter zake een permanente regeling biedt. Beëindiging van een experiment is in een dergelijk geval niet wenselijk, zeker ook niet gelet op inhoud en strekking van de Wet BRP. Het doel van de BRP is immers het in stand houden van een doelmatige informatievoorziening van de overheid, met gelijktijdige waarborging van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de geregistreeerde burger. Een verandering in het BRP-stelsel, bijvoorbeeld wanneer nieuwe gegevens op de persoonslijst worden opgenomen, vraagt doorgaans om aanpassing van de technische voorzieningen van de BRP. Mede gelet op de kosten van een dergelijke aanpassing, is het niet wenselijk als de stelselbrede (technische) implementatie aan het einde van het experiment tijdelijk dient te worden teruggedraaid, om vervolgens – wanneer de betreffende wet in werking treedt – opnieuw te worden ingevoerd.⁴²

Tevens dient – in het geval dat wordt voorzien in een permanente (wettelijke) regeling – te worden voorkomen dat de in het kader van het experiment geregistreeerde persoonsgegevens verwijderd moeten worden, omdat de werkingsduur van het experimentbesluit is verstreken en de betreffende wettelijke regeling nog niet in werking is getreden. Zulks zou strijdig zijn met het uitgangspunt van de BRP: het eenmalig verzamelen en meervoudig gebruik van persoonsgegevens. Ten slotte kan het ook vanuit het oogpunt van rechtszekerheid ongewenst zijn om voor de terreinen waarop het experiment betrekking heeft gedurende korte tijd weer het oude regime te laten gelden.⁴³

Bijlage

Zowel de gegevensverstrekking aan de SILA in het kader van dit experiment op basis van toestemming van de ingeschrevene als de voorzetting voor bestaande gevallen van de gegevensverstrekking aan de SILA zoals deze tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit plaatsvond, geschiedt met inachtneming van de regels, opgenomen in de bijlage bij dit besluit: artikel 2.3, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 2.4, eerste lid. Regels zoals opgenomen in deze bijlage worden gewoonlijk – dat is: anders dan in het kader van een experimentbesluit – opgenomen in een autorisatiebesluit (artikel 2.3) dan wel waren tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit voor wat betreft de verstrekking op grond van artikel 3.3 van de Wet BRP opgenomen in een gelijktijdig met de inwerkingtreding van dit besluit ingetrokken autorisatiebesluit (artikel 2.4).

In concreto is in deze bijlage bepaald in welke gevallen welke gegevens over welke categorieën personen aan de SILA worden verstrekt. De regels dienaangaande worden zoveel mogelijk technisch vertaald in een zogenoemde autorisatietabelregel (in de terminologie van het besluit: een codering die de SILA aanduidt in de door de minister van BZK in de voor systematische, spontane verstrekking van gegevens uit de BRP gebruikte tabel).⁴⁴ Aan de hand van de autorisatietabelregel wordt de SILA herkend en kan de gegevensverstrekking vanuit de BRP automatisch afgewikkeld worden, mits uiteraard aan de voorwaarden voor gegevensverstrekking is voldaan.

In artikel 2 is – als uitwerking van de in artikel 2.4, eerste lid, opgenomen regel dat voor wat betreft ingeschrevenen over wie tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit aan de SILA gegevens werden verstrekt op grond van artikel 3.3 van de Wet BRP, verstrekking van gegevens door de minister van BZK blijft plaatsvinden – bepaald dat wanneer tot het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit bij de persoonslijst van de ingeschrevene op grond van het gelijktijdig met de inwerkingtreding van dit besluit ingetrokken autorisatiebesluit een afnemersindicatie was opgenomen, die afnemersindicatie op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit in stand blijft. Zo wordt bewerkstelligd dat de spontane gegevensverstrekking over

⁴² Toelichting bij de tweede nota van wijziging op de wijzigingswet (Kamerstukken II 2020/21, 35648, nr. 8, p. 2-3).

⁴³ Toelichting bij de tweede nota van wijziging op de wijzigingswet (Kamerstukken II 2020/21, 35648, nr. 8, p. 3).

⁴⁴ Vgl. de begripsbepaling van 'afnemersindicatie' in artikel 1. In dat artikel is een aantal begripsbepalingen opgenomen die specifiek zien op deze bijlage.

ingeschrevenen die op het moment van inwerkingtreding van dit besluit lid zijn van een bij de SILA aangesloten (kerk)genootschap en die deze gegevensverstrekking niet op enige wijze hebben laten beëindigen, voortduurt.

In artikel 3, eerste lid, is opgenomen dat de minister van BZK een afnemersindicatie plaatst bij de persoonslijst van een ingeschrevene als de ingeschrevene elektronisch toestemming geeft voor de gegevensverstrekking. Het tweede lid bepaalt dat de SILA de minister van BZK ook mag verzoeken een afnemersindicatie te plaatsen, indien een ouders, voogden of verzorgers toestemming hebben gegeven aan de SILA voor gegevensverstrekking over een minderjarige jonger dan 16 jaar. In het derde lid is opgenomen dat de SILA binnen een termijn van vier weken na opneming van de afnemersindicatie bij de persoonslijst beoordeelt of de ingeschrevene lid is van een bij haar aangesloten (kerk)genootschap.

In artikel 4, eerste lid, is bepaald dat als een afnemerindicatie is geplaatst (eerste lid), de set gegevens, opgenomen in artikel 6, eenmalig wordt verstrekt. Dat geldt niet voor de afnemersindicaties die op grond van artikel 2 in stand zijn gebleven: in dat geval zijn de gegevens immers al verstrekt, en wel op grond van het ingetrokken autorisatiebesluit met betrekking tot de SILA. Als een afnemersindicatie is geplaatst bij een persoonslijst van een ingeschrevene, wordt een gegeven dat is opgenomen op de persoonslijst van die ingeschrevene verstrekt aan de SILA als dat gegeven wijzigt, wordt verwijderd of wordt opgenomen (tweede lid).

Artikel 5, eerste lid, bepaalt dat de SILA gegevens mag opvragen in de BRP als de SILA reeds spontaan gegevens krijgt verstrekt over de ingeschrevene. Het is de SILA uitdrukkelijk niet toegestaan om gegevens op te vragen van personen over wie op grond van dit besluit niet spontaan gegevens worden verstrekt. De SILA kan verder alleen om gegevens verzoeken over een ingeschrevene die lid is van een bij haar aangesloten (kerk)genootschap (tweede lid, onderdeel a). De SILA mag de gegevens bovendien slechts opvragen als zij aanwijzingen heeft dat de gegevens in haar administratie niet overeenkomen met de actuele gegevens op de persoonslijst van die ingeschrevene (tweede lid, onderdeel b).⁴⁵ In het derde lid is opgenomen dat de SILA bij een verzoek de gegevens, genoemd in artikel 7, moet overleggen. In dat artikel 7 staat het BRP-administratienummer van de burger (het zogenoemde A-nummer). De SILA kan daarom alleen gegevens opvragen door te zoeken op het A-nummer. De SILA kent enkel het A-nummer van personen over wie zij spontaan gegevens krijgt verstrekt.

Artikel 8 bevat regels over de verwijdering van de actuele aanduiding van de afnemersindicatie. De actuele afnemersindicatie wordt verwijderd op verzoek van de ingeschrevene als deze de bestaande gegevensverstrekking beëindigt, dan wel de toestemming voor gegevensverstrekking intrekt, of als ouders, voogden of verzorgers de bestaande gegevensverstrekking beëindigen dan wel de toestemming voor gegevensverstrekking intrekken (onderdelen a en b). De actuele afnemersindicatie wordt tevens verwijderd als de SILA vaststelt dat degene die toestemming heeft gegeven geen lid is van een bij haar aangesloten (kerk)genootschap. Ook wordt de actuele afnemersindicatie verwijderd als de ingeschrevene een verstrekkingbeperking aanvraagt bij de gemeente (onderdeel c).

Bewijs van het feit dat de burger op enig moment toestemming heeft gegeven voor de gegevensverstrekking wordt op grond van artikel 4 van de Regeling BRP, in samenhang gezien met bijlage 6 bij de Regeling BRP bewaard, zodat kan worden bijgehouden of en zo ja, wanneer er toestemming voor de gegevensverstrekking is gegeven. Dit is ook van belang om te kunnen voldoen aan de inzagerechten van de burger, omdat aan de hand van deze indicaties kan worden ingezien of en zo ja, wanneer er gegevens zijn verstrekt aan de SILA.

In artikel 9 is ten slotte een aantal specifieke regels ten aanzien van verstrekkingen opgenomen, die zien op bijzondere situaties. Dit zijn regels die standaard worden opgenomen in BRP-autorisatiebesluiten van de minister van BZK. Deze regels komen ook voor de verstrekking aan de

⁴⁵ Zie paragraaf 2.2.5 en (de toelichting bij) artikel 2.5, tweede lid.

Besluit experiment regie op gegevens BRP, versie 24 maart 2022 (versie consultatie)

SILA te gelden, nu voor deze verstrekking grotendeels van dezelfde technische voorzieningen gebruikgemaakt wordt.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,